

บันทึกการตอบข้อหารือกรมอนามัย
เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการมอบหมายให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมาย
มีอำนาจเปรียบเทียบตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

จังหวัด ง ได้มีหนังสือที่ ง ๐๐๓๒/๑๐๗๗๓ ลงวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๓ เพื่อขอหารือเรื่อง
แนวทางปฏิบัติในการมอบหมายให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมายมีอำนาจ
เปรียบเทียบตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยมีรายละเอียดดังนี้

จังหวัด ง ได้ดำเนินการจัดประชุมคณะกรรมการเปรียบเทียบ ซึ่งคณะกรรมการเปรียบเทียบมี
ประเด็นข้อสงสัยว่า ตามมาตรา ๘๕ วรรคสาม ซึ่งกำหนดว่า “สำหรับความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียวหรือเป็น
ความผิดที่มีโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นห้าพันบาท หรือจำคุกปรับปรับ คณะกรรมการ
เปรียบเทียบอาจมอบหมายให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบได้ด้วย” นั้น
เนื่องจากปัจจุบันมีการเผาไหม้ อันเนื่องมาจากการทำเกษตร เผาทุ่ง เผาขยะ เผาถ่าน ซึ่งมีลักษณะเป็นเหตุรำคาญ
และก่อให้เกิดปัญหาฝุ่น PM_{2.5} และเป็นนโยบายของรัฐบาลที่ต้องจัดการอย่างเร่งด่วนรวมทั้งมีปัญหาร่องเรียน
ต่างๆ เช่น ฟาร์มสุกรปล่อยน้ำเสียหรือมีปัญหาการส่งกลิ่นเหม็นในพื้นที่ เป็นต้น ซึ่งหากมีการมอบหมายให้
เจ้าพนักงานดังกล่าวข้างต้น มีอำนาจเปรียบเทียบแล้ว เจ้าพนักงานท้องถิ่นก็จะสามารถดำเนินการจับกุมและ
เปรียบเทียบปรับได้ฉับพลันทันที ซึ่งจะลดภาระเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการเปรียบเทียบโดยไม่จำเป็น
โดยหากคณะกรรมการเปรียบเทียบมีมติมอบหมายให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่น
มอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบแล้ว คณะกรรมการเปรียบเทียบจะสามารถกำหนดหลักเกณฑ์เงื่อนไขและ
จำนวนค่าปรับในการใช้ดุลพินิจในการพิจารณาเปรียบเทียบของผู้ได้รับมอบหมายได้หรือไม่อย่างไร ทั้งนี้เพื่อ
การพิจารณาเปรียบเทียบเป็นไปตามมาตรฐานเดียวกันสำหรับความผิดต่างๆ จังหวัดราชบุรีจึงขอหารือว่า ในการ
มอบให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมายให้ มีอำนาจเปรียบเทียบได้ด้วยนั้น
คณะกรรมการเปรียบเทียบจะสามารถกำหนดหลักเกณฑ์เงื่อนไขและจำนวนค่าปรับในการใช้ดุลพินิจในการ
พิจารณาเปรียบเทียบของผู้ได้รับมอบหมายได้หรือไม่อย่างไร

๑. ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา ๘๕ ให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบ

(๑) ในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ผู้แทนกรุงเทพมหานคร ผู้แทนสำนักงานตำรวจ
แห่งชาติ และผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด เป็นกรรมการ และให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งข้าราชการใน
สังกัดกรุงเทพมหานครเป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการอีกไม่เกินสองคน

(๒) ในเขตจังหวัดอื่น ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด อัยการจังหวัด และผู้บังคับการ
ตำรวจภูธรจังหวัด เป็นกรรมการ และให้นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเป็นเลขานุการ และให้นายแพทย์สาธารณสุข
จังหวัดแต่งตั้งข้าราชการในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเป็นผู้ช่วยเลขานุการอีกไม่เกินสองคน

บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าเห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรถูกได้รับโทษถึงจำคุก หรือไม่ควรถูก
ฟ้องร้อง ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบมีอำนาจเปรียบเทียบ

^๑ ส่งพร้อมหนังสือ ที่ สธ ๐๘๔๕.๐๔/๖ ลงวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๔ ซึ่งกรมอนามัย
มีถึงจังหวัดราชบุรี

สำหรับความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียว หรือเป็นความผิดที่มีโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ คณะกรรมการเปรียบเทียบอาชญากรรมมอบหมายให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบได้ด้วย

การเปรียบเทียบของคณะกรรมการเปรียบเทียบและเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมาย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๒. ความเห็นในประเด็นข้อหาหรือ

เมื่อพิจารณาข้อหาหรือของจังหวัด ง แล้วเห็นว่า ๑. ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๘๕ วรรคสี่ กำหนดให้การเปรียบเทียบของคณะกรรมการเปรียบเทียบ และเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมายให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเปรียบเทียบของคณะกรรมการเปรียบเทียบ พ.ศ. ๒๕๖๑ เมื่อวิเคราะห์บทบัญญัติกฎหมายแล้วเห็นว่า กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขมิได้กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการในการกำหนดจำนวนเงินค่าปรับในการเปรียบเทียบผู้กระทำความผิดไว้อย่างชัดเจน การกำหนดอัตราค่าปรับจึงเป็นอำนาจของคณะกรรมการเปรียบเทียบในการใช้ดุลพินิจในการกำหนดอัตราค่าปรับ ดังนั้น ในกรณีที่คณะกรรมการเปรียบเทียบได้มอบหมายให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบตามมาตรา ๘๕ วรรคสาม หากคณะกรรมการเปรียบเทียบเห็นว่าควรจัดทำกรอบแนวทางหรือหลักเกณฑ์เงื่อนไขสำหรับให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกอบการใช้ดุลพินิจในการกำหนดอัตราค่าปรับให้เป็นไปตามมาตรฐานเดียวกันย่อมทำได้ โดยกำหนดไว้แนบท้ายคำสั่งมอบหมายของคณะกรรมการเปรียบเทียบดังกล่าว

๒. สำหรับขั้นตอนในการดำเนินการเปรียบเทียบของคณะกรรมการเปรียบเทียบและเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมายจะต้องดำเนินการตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเปรียบเทียบของคณะกรรมการเปรียบเทียบ พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งได้กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข การเปรียบเทียบของคณะกรรมการเปรียบเทียบและเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมายไว้

๓. กรณีปัญหาเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นในพื้นที่อันเนื่องมาจากการทำเกษตร เผาทุ่ง เผาขยะ เผาถ่าน และก่อให้เกิดปัญหาฝุ่น PM 2.5 รวมทั้งมีปัญหาร่องเรียนต่างๆ เช่น ฟาร์มสุกรปล่อยน้ำเสียหรือมีปัญหาการส่งกลิ่นเหม็นในพื้นที่ตามที่ได้ยกตัวอย่างไว้ในหนังสือที่หารือมานั้น เห็นว่า ในกรณีที่ราชการส่วนท้องถิ่นพบการกระทำที่ก่อให้เกิดเหตุรำคาญหรืออาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญจะจับกุมตัวผู้ก่อเหตุแล้วนำไปเปรียบเทียบปรับเลยทันทีนั้นทำได้ เพราะฐานความผิดของผู้ที่ก่อเหตุรำคาญจะต้องเป็นการฝ่าฝืนคำสั่งให้ระงับเหตุรำคาญก่อน กล่าวคือเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะต้องดำเนินการออกคำสั่งเป็นหนังสือโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๗ กรณีเหตุรำคาญเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นในที่หรือทางสาธารณะ หรือมาตรา ๒๘ กรณีเหตุรำคาญเกิดขึ้นในสถานที่เอกชนให้ผู้ก่อเหตุรำคาญนั้นระงับเหตุรำคาญภายในเวลาอันสมควรตามที่ระบุไว้ในคำสั่ง หากผู้ได้รับคำสั่งฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งถือว่ามีความผิดตามกฎหมาย จึงจะดำเนินการตามกระบวนการเปรียบเทียบและดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิดได้เว้นแต่จะเป็นกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๘/๑ ออกประกาศกำหนดให้

พื้นที่เป็นเขตควบคุมเหตุรำคาญ ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การประกาศพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญ พ.ศ. ๒๕๖๑ เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นพบการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืน ประกาศฯ จึงดำเนินการตามกระบวนการเปรียบเทียบและดำเนินคดีกับผู้ก่อเหตุรำคาญได้ทันที

กรมอนามัย

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

๔ มกราคม ๒๕๖๔

หมายเหตุ : ท่านสามารถศึกษาแนวทางการตอบข้อหารือในประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ได้ที่เว็บไซต์ ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข หรือสแกนได้ที่คิวอาร์โค้ดนี้

